Lietas arhīva Nr. KA06-0088-24/14
ECLI:LV:ZAT:2024:0603.11905001419.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2024. gada 3. jūnijā

Zemgales apgabaltiesa

tiesas sēdes priekšsēdētājs Elmārs Lenšs,

tiesneši Līga Baltmane-Zepa, Juris Siliņš,

piedaloties prokuroram Andrim Preisam,

aizstāvjiem Laurim Matisānam, Aināram Lezdiņam,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu /Persona A/, personas kods /Personas kods/, /Persona B/, personas kods /Personas kods/, /Persona C/, personas kods /Personas kods/, /Persona D/, personas kods /Personas kods/, /Persona F/, personas kods /Personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas sakarā ar apsūdzēto /Persona D/ un /Persona F/ aizstāvja Aināra Lezdiņa, apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja Laura Matisāna apelācijas sūdzībām par Zemgales rajona tiesas 2023. gada 28. aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar pirmās instances tiesas spriedumu:

[1.1] /Persona A/atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 28. septembrim*) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 2 gadiem 6 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta 4. daļu brīvības atņemšanas soda termiņā ieskaitīts aizturēšanā pavadītais laiks no 2019. gada 5. jūnija plkst. 12.10 līdz 2019. gada 5. jūnija plkst. 14.00, kas atbilst vienai brīvības atņemšanas dienai.

/Persona A/ piemērotie drošības līdzekļi – drošības nauda un dzīvesvietas maiņas paziņošana – atstāti negrozīti.

Pēc sprieduma spēkā stāšanās iemaksāto drošības naudu 25000 *euro*, kas iemaksāta Tiesu administrācijas kontā Nr. /konta numurs/, nolemts atdot tās devējai /Persona E/.

[1.2] /Persona B/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 28. septembrim*) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. panta 1., 2. un 3. daļu brīvības atņemšanas sods 1 gads noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.

[1.3]/Persona C/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 28. septembrim*) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. panta 1., 2. un 3. daļu brīvības atņemšanas sods 1 gads noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu.

[1.4] /Persona D/ atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 28. septembrim*) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 2 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. panta 1., 2 un 3. daļu brīvības atņemšanas sods 1 gads 2 mēneši noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu 2 mēnešiem.

Brīvības atņemšanas soda izciešanas gadījumā soda izciešanas termiņā /Persona D/ nolemts ieskaitīt aizturēšanu no 2019. gada 5. aprīļa plkst. 19.00 līdz 2019. gada 7. aprīļa plkst. 15.55, kas atbilst divām brīvības atņemšanas dienām.

/Persona D/ piemērotais drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

[1.5] /Persona F/atzīts par vainīgu pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas (*likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020. gada 28. septembrim*) un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 1 gadu 2 mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55. panta 1., 2. un 3. daļu brīvības atņemšanas sods 1 gads 2 mēneši noteikts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 1 gadu 2 mēnešiem.

Reālas brīvības atņemšanas soda izciešanas gadījumā soda izciešanas termiņā /Persona F/ nolemts ieskaitīt aizturēšanu no 2019. gada 5. aprīļa plkst. 19.00 līdz 2019. gada 7. aprīļa plkst. 15.40, kas atbilst divām brīvības atņemšanas dienām.

/Persona F/ piemērotais drošības līdzeklis – nodošana policijas uzraudzībā – atstāts negrozīts līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Cietušajai Latvijas Republikai, kuru pārstāv Valsts ieņēmumu dienests, noteikta kaitējuma kompensācija.

No /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/, /Persona D/ un /Persona F/ Latvijas Republikas labā solidāri piedzīta kaitējuma kompensācija 109 559,57*euro.*

No /Persona A/ Latvijas Republikas labā piedzīta kaitējuma kompensācija 89 043,93*euro*.

No /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/, /Persona D/ un /Persona F/ Nodrošinājuma valsts aģentūras labā solidāri piedzīti procesuālie izdevumi 2529,13*euro*, kas saistīti ar lietisko pierādījumu pieņemšanu un glabāšanu.

Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai saglabāts uzliktais arests /Persona A/ īpašumā esošajai mantai – /Organizācija A/ juridiskā adrese: /Adrese A/ –, 3218,00 kapitāldaļām, katras kapitāldaļas vērtība 20*euro*, kopējā kapitāldaļu vērtība 64360 *euro.*

Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai saglabāts uzliktais arests /Persona A/ īpašumā esošajai mantai – nekustamajam īpašumam /Adrese B/, kadastra numurs /kadastra numurs/, /Vieta/ zemesgrāmatas nodalījums Nr. /numurs/.

Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai saglabāts uzliktais arests /Persona F/ īpašumā esošajai mantai – transportlīdzeklim /Transportlīdzeklis A/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/.

Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai saglabāts uzliktais arests /Persona F/ īpašumā esošajai mantai – transportlīdzeklim /Transportlīdzeklis B/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/.

Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai saglabāts uzliktais arests /Persona F/ īpašumā esošajai mantai – transportlīdzeklim /Transportlīdzeklis C/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/.

Naudas līdzekļus 5740 *euro*, kuriem ar 2019. gada 16. aprīļa Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas /amats/ lēmumu uzlikts arests, nolemts atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēt.

/Organizācija A/ piederošo transportlīdzekli kravas seglu vilcēju /Transportlīdzeklis D/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, kuram ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas /amats/ 2019. gada 9. aprīļa lēmumu uzlikts arests, nolemts atzīt par noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmetu un konfiscēt.

/Organizācija A/ piederošo transportlīdzekli puspiekabi /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, kam ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas /amats/ 2019. gada 9. aprīļa lēmumu uzlikts arests, nolemts atzīt par noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmetu un konfiscēt.

[2] /Persona A/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka nelikumīgi uzglabāja tabakas izstrādājumus lielā apmērā un organizēja tabakas izstrādājumu nelikumīgu pārvietošanu lielā apmērā.

/Persona A/ kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2019. gada 5. aprīlim, kriminālprocesā nenoskaidrotos apstākļos ieguva tabakas izstrādājumus, tas ir, 393 180 cigaretes “LM Blue Label”, 748 000 cigaretes “Winston Blue Premium Blend”, 220 000 cigaretes “Marlboro Selected Premium Tabaco” un 47 980 cigaretes “NZ Gold Super Slim”.

/Persona A/, īstenojot savu noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu nolūkā tos realizēt, no kriminālprocesā nenoskaidrotas personas iegādājās un no kriminālprocesā precīzi nenoskaidrota laika līdz 2019. gada 5. aprīlim noliktavas telpās /Adrese A/, nelikumīgi glabāja 748 000 cigaretes “Winston Blue Premium Blend” un 47 980 cigaretes “NZ Gold Super Slim”.

Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu un pārvietošanas organizēšanu nolūkā tos realizēt, /Persona A/, kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2019. gada 5. aprīlim, norādot vietu uz kurieni jānogādā un dodot rīkojumus, organizēja 393 180 cigarešu “LM Blue Label” un 220 000 cigarešu “Marlboro Selected Premium Tabaco” nelikumīgu pārvietošanu transportlīdzekļa /Transportlīdzeklis D/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, puspiekabē /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ierīkotajā slēptuvē no kriminālprocesā nenoskaidrotas vietas uz noliktavas teritoriju /Adrese A/.

Turpinot īstenot savu noziedzīgo nodomu, kas vērsts uz tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu un pārvietošanas organizēšanu nolūkā tos realizēt, /Persona A/ 2019. gada 5. aprīlī organizēja nelikumīgu tabakas izstrādājumu pārvietošanu apsolot samaksu un liekot /Persona F/, /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/ pārvietot 393 180 cigaretes “LM Blue Label” un 220 000 cigaretes “Marlboro Selected Premium Tabaco” no puspiekabē /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ierīkotās slēptuves uz noliktavas telpu /Adrese A/.

Minēto cigarešu iepakojumi (paciņas) nebija marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un par tām nebija samaksāts akcīzes nodoklis. Tādējādi ar savām darbībām /Persona A/, uzglabājot un organizējot tabakas izstrādājumu lielā apmērā pārvietošanu, valstij nodarīja mantisko zaudējumu lielā apmērā, tas ir, 198 603,50*euro*, kas saskaņā ar likuma “Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 20. pantu ir atzīstams par lielu apmēru, kā arī apdraudēja ar likumu aizsargātās tautsaimniecības intereses uzņēmējdarbības un ekonomikas darbības sfērā.

/Persona A/ līdz 2019. gada 5. aprīlim, nelikumīgi uzglabājot un organizējot tabakas izstrādājumu pārvietošanu – 1 409 160 cigaretes –, par kurām nebija samaksāts akcīzes nodoklis un kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, pārkāpa likuma “Par akcīzes nodokli” 2. panta 6. daļas, 33. panta 2. un 3. daļas prasības un Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr. 662 “Akcīzes preču aprites kārtība” prasības.

Šādas apsūdzētā /Persona A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas.

[3] /Persona B/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka nelikumīgi pārvietoja tabakas izstrādājumus lielā apmērā personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

/Persona B/ 2019. gada 5. aprīlī personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar /Persona F/, /Persona D/ un /Persona C/, pildot /Persona A/ norādījumus, /Adrese A/, no transportlīdzekļa /Transportlīdzeklis D/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, puspiekabē /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ierīkotās slēptuves uz noliktavas telpu nelikumīgi pārvietoja pārnesot 393 180 cigaretes "LM Blue Label" un 220 000 cigaretes "Marlboro Selected Premium Tabaco".

Minēto cigarešu iepakojumi (paciņas) nebija marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un par tām nebija samaksāts akcīzes nodoklis. Tādējādi ar savām darbībām /Persona B/, pārvietojot tabakas izstrādājumus personu grupā, lielā apmērā, valstij nodarīja mantisko zaudējumu lielā apmērā, tas ir, 109559,57*euro*, kas saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20. pantu ir atzīstams par lielu apmēru, kā arī apdraudēja ar likumu aizsargātās tautsaimniecības intereses uzņēmējdarbības un ekonomikas darbības sfērā.

/Persona F/ personu grupā ar /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/, pildot /Persona A/ norādījumus, 2019. gada 5. aprīlī, nelikumīgi pārvietoja 613 180 cigaretes, par kurām nebija samaksāts akcīzes nodoklis un kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, pārkāpa likuma "Par akcīzes nodokli" 2. panta 6. daļas, 33. panta 2. un 3. daļas prasības un Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr. 662 "Akcīzes preču aprites kārtība" prasības.

Šādas apsūdzētā /Persona B/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas.

[4] /Persona C/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka nelikumīgi pārvietoja tabakas izstrādājumus lielā apmērā personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

/Persona C/ 2019. gada 5. aprīlī, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar /Persona F/, /Persona D/ un /Persona B/, pildot /Persona A/ norādījumus, /Adrese A/, no transportlīdzekļa /Transportlīdzeklis D/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, puspiekabē /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ierīkotās slēptuves uz noliktavas telpu nelikumīgi pārvietoja pārnesot 393 180 cigaretes "LM Blue Label'' un 220 000 cigaretes "Marlboro Selected Premium Tabaco".

Minēto cigarešu iepakojumi (paciņas) nebija marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un par tām nebija samaksāts akcīzes nodoklis. Tādējādi ar savām darbībām /Persona C/, pārvietojot tabakas izstrādājumus personu grupā, lielā apmērā, valstij nodarīja mantisko zaudējumu lielā apmērā, tas ir, 109 559,57*euro*, kas saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20. pantu ir atzīstams par lielu apmēru, kā arī apdraudēja ar likumu aizsargātās tautsaimniecības intereses uzņēmējdarbības un ekonomikas darbības sfērā.

/Persona F/ personu grupā ar /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/, pildot /Persona A/ norādījumus, 2019. gada 5. aprīlī nelikumīgi pārvietoja 613 180 cigaretes, par kurām nebija samaksāts akcīzes nodoklis un kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, pārkāpa likuma "Par akcīzes nodokli" 2. panta 6. daļas, 33. panta 2. un 3. daļas prasības un Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr. 662 "Akcīzes preču aprites kārtība" prasības.

Šādas apsūdzētā /Persona C/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas.

[5] /Persona D/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka nelikumīgi pārvietoja tabakas izstrādājumus lielā apmērā personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

/Persona D/ 2019. gada 5. aprīlī, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar /Persona F/, /Persona C/ un /Persona B/, pildot /Persona A/ norādījumus, /Adrese A/, no transportlīdzekļa /Transportlīdzeklis D/, valsts reģistrācijas

numura zīme /reģistrācijas numurs/, puspiekabē /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ierīkotās slēptuves uz noliktavas telpu nelikumīgi pārvietoja pārnesot 393 180 cigaretes "LM Blue Label" un 220 000 cigaretes "Marlboro Selected Premium Tabaco".

Minēto cigarešu iepakojumi (paciņas) nebija marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un par tām nebija samaksāts akcīzes nodoklis. Tādējādi ar savām darbībām /Persona D/, pārvietojot tabakas izstrādājumus personu grupā lielā apmērā, valstij nodarīja mantisko zaudējumu lielā apmērā, tas ir, 109 559,57*euro*, kas saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20. pantu ir atzīstams par lielu apmēru, kā arī apdraudēja ar likumu aizsargātās tautsaimniecības intereses uzņēmējdarbības un ekonomikas darbības sfērā.

/Persona F/ personu grupā ar /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/, pildot /Persona A/ norādījumus, 2019. gada 5. aprīlī, nelikumīgi pārvietoja 613 180 cigaretes, par kurām nebija samaksāts akcīzes nodoklis un kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, pārkāpa likuma "Par akcīzes nodokli" 2. panta 6. daļas, 33. panta 2. un 3. daļas prasības un Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr. 662 "Akcīzes preču aprites kārtība" prasības.

Šādas apsūdzētā /Persona D/ darbības pirmās instances tiesa kvalificējusi pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas.

[6] /Persona F/ atzīts par vainīgu un sodīts par to, ka nelikumīgi pārvietoja tabakas izstrādājumus lielā apmērā personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās.

/Persona F/ 2019. gada 5. aprīlī, personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/, pildot /Persona A/ norādījumus, /Adrese A/, no transportlīdzekļa /Transportlīdzeklis D/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, puspiekabē /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numura zīme /reģistrācijas numurs/, ierīkotās slēptuves uz noliktavas telpu nelikumīgi pārvietoja pārnesot 393 180 cigaretes "LM Blue Label" un 220 000 cigaretes "Marlboro Selected Premium Tabaco".

Minēto cigarešu iepakojumi (paciņas) nebija marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un par tām nebija samaksāts akcīzes nodoklis. Tādējādi ar savām darbībām /Persona F/, pārvietojot tabakas izstrādājumus personu grupā lielā apmērā, valstij nodarīja mantisko zaudējumu lielā apmērā, tas ir, 109 559,57*euro*, kas saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20. pantu ir atzīstams par lielu apmēru, kā arī apdraudēja ar likumu aizsargātās tautsaimniecības intereses uzņēmējdarbības un ekonomikas darbības sfērā.

/Persona F/ personu grupā ar /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/, pildot /Persona A/ norādījumus, 2019. gada 5. aprīlī, nelikumīgi pārvietoja 613 180 cigaretes, par kurām nebija samaksāts akcīzes nodoklis un kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, pārkāpa likuma "Par akcīzes nodokli" 2. panta 6. daļas, 33. panta 2. un 3. daļas prasības un Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumu Nr. 662 "Akcīzes preču aprites kārtība" prasības.

[7] Apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzēto /Persona D/ un /Persona F/ aizstāvis A. Lezdiņš, norādot, ka /Persona D/ un /Persona F/ dzīves vietā /Adrese B/ veiktajā kratīšanā izņemtā nauda 5740*euro* nepamatoti atzīta par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēta.

Aizstāvības ieskatā spriedumā nav nonākts pie krimināltiesisko attiecību taisnīga noregulējuma.

Kaut gan spriedumā norādīts, ka ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas /amats/ 2019. gada 16. aprīļa lēmumu, ko 2019. gada 16. aprīlī apstiprinājusi Zemgales rajona tiesas tiesnese, uzlikts arests /Persona F/ naudai 5740*euro*, /Persona D/ un /Persona F/ uz šiem naudas līdzekļiem konsekventi norādījuši kā ģimenes naudas līdzekļiem. Procesa virzītājs, norādot, ka naudas līdzekļi atrasti un izņemti /Persona F/ dzīves vietā, atstājis bez ievērības faktu, ka minētā ir arī /Persona D/ dzīvesvieta.

Gan /Persona D/, gan /Persona F/ ir konsekventi liecinājuši, ka pēc sievas/mātes nāves apgādājamajam /Persona G/ piešķirta apgādnieka zaudējuma pensija 259,82*euro* katru mēnesi un ģimenes valsts pabalsts 22,76

*euro*katru mēnesi, kā abu pakalpojumu saņēmējs Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) uzskaitē norādīts /Persona D/. Minētā informācija procesa virzītājam tika iesniegta jau pirmstiesas procesa sākotnējā stadijā, turklāt par tās patiesumu iespējams pārliecināties arī publiski pieejamā VSAA datu bāzē. Konsekventas bijušas arī liecības par minētās naudas uzkrāšanu – /Persona G/ izglītībai un /Persona D/ operācijai.

[8] Apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis L. Matisāns, lūdzot atcelt pilnībā pirmās instances tiesas spriedumu, taisot jaunu /Persona A/ attaisnojošu spriedumu.

[8.1] Aizstāvis uzskata, ka spriedums ir nepamatots un neatbilstošs Kriminālprocesa likuma 511. panta 2. daļas, un 512. panta 1. daļas prasībām, tādēļ spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā par /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par noziedzīgu nodarījumu pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas.

[8.2] Sprieduma aprakstošās daļas 1. punktā ir norādīta /Persona A/ apsūdzība. Tajā, cita starpā, prokurors bija izteicis pieņēmumu, ka /Persona A/ veicis nelikumīgas darbības ar tabakas izstrādājumiem –cigaretēm –, kuru kopskaits esot bijis 1 409 160.

Lai /Persona A/ apsūdzību atzītu par pamatotu, būtu jākonstatē konkrēti pierādījumi, kas pamato, ka notikušas darbības ar likuma "Par akcīzes nodokli" 4. panta 3. daļā paredzētu tabakas izstrādājumu. Aizstāvis uzskata, ka šajā lietā šādi pierādījumi iztrūkst, līdz ar to nebija pamata taisīt notiesājošu spriedumu.

Visi tiesas secinājumi spriedumā par to, ka ir notikušas nelikumīgas darbības ar likuma "Par akcīzes nodokli" 4. panta 3. daļā paredzētiem tabakas izstrādājumiem faktiski ir balstīti uz pieņēmumu pamata.

Apskate kratīšanā izņemtajiem priekšmetiem (tiem, kas tiek klasificēti kā cigaretes) nav veikta. Līdz ar to nav arī iegūtas un procesuāli nostiprinātas ziņas par to, kādi tieši priekšmeti (vielas) atradās cigarešu iepakojumos un cik daudz. No kratīšanas protokolam pievienotās fototabulas redzams, ka nav neviena bojāta iepakojuma vai atvērta iepakojuma un būtu vismaz vizuāli redzams, kas atrodas iepakojumā. Piemēram, ir vai nav paciņas saturam augu valsts izcelsme, ir vai nav filtrs, ir vai nav redzamas cigarešu papīra čaulītes utt.

Tabakas izstrādājumiem (cigaretēm) pirmstiesas procesa laikā nezināmu iemeslu dēļ netika veiktas nekādas pārbaudes. Salīdzinājumam – no lietas materiāliem var konstatēt, ka tika veiktas dažās pārbaudes kratīšanas laikā izņemtajiem iepakojumiem ar bezdūmu tabaku, kas bija iepakotas bundžās. 2019. gada 1. augustā veikta no Nodrošinājuma valsts aģentūras izņemto bezdūmu tabakas bundžiņu apskate. 2019. gada 1. augustā tika noteikta narkotisko/psihotropo vielu ekspertīze vielām, kas bija iepakotas bundžās. Vienlaicīgi 2019. gada 1. augustā tika noteikta augu valsts izcelsmes objektu ekspertīze. Daļā par apsūdzībā norādītajām cigaretēm būtu bijis jākonstatē, vai tie satur tabaku, var vai nevar tās smēķēt, tādas, kādas tās bija utt.

Kriminālprocesa likums neparedz tiesības pamatot spriedumu ar pieņēmumiem. Šādā situācijā konstatējams Kriminālprocesa likuma 19. panta 3. daļas pārkāpums.

[8.3] Aizstāvis vērš tiesas uzmanību, ka no Valsts ieņēmumu dienesta pārstāves /Persona H/ liecībām izriet, ka tādām cigaretēm, kurām nevar noteikt izcelsmes valsti, aprēķina tikai akcīzes nodokli. Muitas nodoklis un pievienotās vērtības nodoklis netiek aprēķināts.

Līdz ar to, no iepriekš teiktā izriet, ka gadījumā, ja apsūdzība vēlas piedzīt no apsūdzētā kaitējuma kompensāciju par labu Valsts ieņēmumu dienestam par muitas nodokli un pievienotās vērtības nodokli, ir būtiski konstatēt, ne tikai, ka apdraudējuma priekšmets ir likuma "Par akcīzes nodokli" 4. panta 3. daļā norādītās cigaretes, bet arī to, ka šīm cigaretēm ir trešo valstu akcīzes nodokļa markas. /Persona A/ apsūdzība nekas par trešo valstu akcīzes nodokļa markām nav minēts.

/Persona A/ apsūdzībā ir norādīts, ka viņš ar savām darbībām esot nodarījis mantisko zaudējumu 198 603,50*euro*. Apsūdzībā nav norādīts, kāda tieši ir inkriminēto cigarešu vērtība un vai tā sakrīt ar pieteikto mantiskā kaitējuma kompensācijas apmēru.

Lietas materiālos nav nekādu ziņu par kratīšanas laikā 2019. gada 5. aprīlī izņemto akcīzes marku numuriem, ūdenszīmēm, vai jebkāda cita informācija, kas ļautu izdarīt objektīvu secinājumu – ir vai nav šīs akcīzes markas īstas (Tadžikistānas un/vai Baltkrievijas Republiku izdotas).

Ja apsūdzībai nav pierādījumu par akcīzes marku īstumu, tad analoģiski, kā gadījumā ar Valsts ieņēmumu dienesta aprēķinā par cigaretēm bez akcīzes nodokļu markām, būtu aprēķināms tikai akcīzes nodoklis, nepiemērojot nekādu pievienotās vērtības nodokļa un muitas nodokļa likmi norādītājam akcīzes preču daudzumam – 661 160 cigaretes.

[8.4] Aizstāvis norāda, ka tiesa spriedumā nav izvērtējusi, pēc kādiem tieši kritērijiem tiesa nonākusi pie secinājuma, ka Krimināllikuma 221. panta 3. daļa /Persona A/ inkriminēta pamatoti.

Sprieduma 35. lapā 26. punktā tiesa ir norādījusi – saskaņā ar likuma ”Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” 20. pantu atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziegumu, kas izdarīts lielā apmērā, iestājas, ja nozieguma priekšmeta kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. Priekšmetu vērtība nosakāma atbilstoši tirgus cenām vai tām pielīdzinātām cenām nodarījuma izdarīšanas laikā (*likuma redakcija, kas bija spēkā uz 2019. gada 5. aprīli*).

Tātad mantisks zaudējumsatzīstams par lielu, ja nodarījuma izdarīšanas brīdī tas nebija mazāks par 50 tajā laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu, kas 2019. gada 5. aprīlī bija 21 500*euro*.

Šajā sprieduma daļā tiesa atzīst par sinonīmiem divus dažādus jēdzienus – nozieguma priekšmeta kopējā vērtība un mantisks zaudējums. Aizstāvis uzskata, ka mantisks zaudējums var būt un var arī nebūt vienāds ar nozieguma priekšmeta kopējo vērtību. /Persona A/ apsūdzība nesatur ziņas ne par nozieguma priekšmeta kopējo vērtību, ne kādām individuālām vērtībām. Kā redzams no sprieduma 26. punkta citāta, arī tiesa nav konstatējusi, kāda ir bijusi nozieguma priekšmetu kopējā vērtība. Arī sprieduma 36. punktā nav atrodama atbilde uz šādu jautājumu, tur ir konstatētas Valsts ieņēmumu dienesta tiesības saņemt valsts interesēs neveiktos nodokļu maksājumus, tomēr nav nekāda vērtējuma par katra aprēķinātā nodokļa apmēra pamatotību.

Krimināllikuma 221. panta 3. daļa (*likuma redakcijā līdz 2020. gada 28. septembrim*) bija ar šādu dispozīciju – par alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) vai realizāciju, ja tas izdarīts lielā apmērā, vai par šā panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, ja to izdarījusi organizēta grupa.

Aizstāvis uzskata, ka Krimināllikuma 221. panta 3. daļā ir runa par noziedzīga nodarījuma priekšmeta vērtību, nevis kopējo zaudējumu apmēru.

[8.5] Tiesa /Organizācija A/ piederošo transportlīdzekli /Transportlīdzeklis D/ ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ un puspiekabi /Transportlīdzeklis E/ ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ atzīst par noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmetu un konfiscē.

Krimināllikuma 70^{12}. panta 1. daļa noteic, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmets ir rīki un līdzekļi, kuri bija paredzēti vai tika izmantoti noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.

Automašīna /Transportlīdzeklis D/ ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ pieder juridiskai personai /Organizācija A/ (*lietas 2. sējuma 76. lapa*). Šai /Organizācija A/ piederošajai mantai uzlikts arests ar 2019. gada 9. aprīļa procesa virzītāja lēmumu, kuru 2019. gada 15. aprīlī apstiprināja izmeklēšanas tiesnesis (*lietas 2. sējuma 80. lapa*). No šī lēmuma nolēmuma daļas 3. punkta secināms, ka procesa virzītāja ieskatā bija divas personas, kuras ieguva aizskartās mantas īpašnieka statusu ar mantas aresta piemērošanas brīdi – /Organizācija A/ un /Organizācija B/.

Puspiekabe /Transportlīdzeklis E/ ar valsts reģistrācijas numura zīmi /reģistrācijas numurs/ pieder juridiskai personai – /Organizācija A/ (*lietas 2. sējuma 84. lapa*). Šai /Organizācija A/ piederošajai mantai uzlikts arests ar 2019. gada 9. aprīļa procesa virzītāja lēmumu, kuru 2019. gada 15. aprīlī apstiprināja izmeklēšanas tiesnesis (*lietas*

2. sējums 89. lapa). No šī lēmuma nolēmuma daļas 3. punkta secināms, ka procesa virzītāja ieskatā bija viena persona, kura ieguva aizskartās mantas īpašnieka statusu ar mantas aresta piemērošanas brīdi – /Organizācija A/.

Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departaments 2023. gada 5. aprīļa lēmumā lietā Nr. SKK?60/2023 ir norādījis, ka noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmets, kas pieder citai personai, nav konfiscējams Krimināllikuma $70.^{12}$ panta kārtībā. No noziedzīgo nodarījumu izdarījušās personas var piedzīt noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmeta vērtību atbilstoši Krimināllikuma $70.^{14}$ panta nosacījumiem.

Krimināllikuma $70.^{14}$ panta 1. daļas mērķis ir aizsargāt trešās personas tiesības uz īpašumu, nepieļaujot nesamērīgu iejaukšanos tās dzīvē, uzliekot pienākumu mantiski atbildēt par citas personas izdarītu noziedzīgu nodarījumu.

Līdz ar to spriedums nepamatoti aizskar trešo personu tiesības, kuras nav šī kriminālprocesa dalībnieki.

[9] Apelācijas sūdzību iesniedzis apsūdzētais /Persona A/, lūdzot atcelt pilnībā pirmās instances tiesas spriedumu, taisot jaunu /Persona A/ attaisnojošu spriedumu.

[9.1] Apsūdzētā /Persona A/ vaina noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā nav pierādīta. Šī iemesla dēļ saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 519. panta 2. punktu spriedums ir atceļams un taisāms jauns attaisnojošs spriedums. Kaitējuma kompensācija noteikta un piedzīta nepamatoti. Arests mantai atceļams. Juridiskai personai piederošais transportlīdzeklis un puspiekabe nav konfiscējami pat, ja tos uzskatīt par noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmetiem.

Sprieduma nepareizība izpaužas Kriminālprocesa likuma prasībām neatbilstošā pierādījumu novērtējumā un nevainīguma prezumpcijas pārkāpumā (cita starpā, mēģinot pārlikt pierādīšanas pienākumu uz apsūdzēto), Krimināllikuma vispārējās daļas normu nepareizā piemērošanā, tostarp, soda noteikšanas reglamentējošo normu (35., 46., 55. pants) un mantas īpašās konfiskācijas ($70.^{12}$, $70.^{14}$ panta 1. daļa) piemērošanas pārkāpumā. Tiesa pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 15. pantā nostiprināto kriminālprocesa pamatprincipu, kas ikvienam garantē tiesības uz lietas izskatīšanu taisnīgā, objektīvā un neatkarīgā tiesā. Lietā nav pierādījumu, kas neapšaubāmi norādītu uz /Persona A/ vainu, spriedums ir balstīts uz lietā ieinteresētu personu – līdzapsūdzēto – pretrunīgajām liecībām, ko neapstiprina objektīvi pierādījumi, kā arī pieņēmumiem.

Lietā ir strīds par pierādījumu ticamību Kriminālprocesa likuma 128. panta izpratnē un par to pietiekamību personas vainīguma konstatēšanai.

[9.2] Par noziedzīgu atzītās darbības apraksts ir konstruēts īpatnēji: tiesas ieskatā /Persona A/ ir organizējis tabakas izstrādājumu nelikumīgu pārvietošanu transportlīdzekļa /Transportlīdzeklis D/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, puspiekabē /Transportlīdzeklis E/, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ierīkotajā slēptuvē, taču jau pārvietotos tabakas izstrādājumus un kratīšanas laikā puspiekabē un noliktavā atrastos tabakas izstrādājumus (līdzapsūdzētie pārsteigti nozieguma izdarīšanas brīdī) glabājis viens pats.

Turklāt tabakas izstrādājumu sasaistes kritēriji ar apsūdzētajiem nav saprotami: “LM” un “Marlboro” tiek inkriminēti visiem, bet “NZ” un “Winston” tikai /Persona A/.

“LM”, piemēram, kratīšanas brīdī atrasts gan noliktavā, gan puspiekabē. Puspiekabē citu marku cigarešu nav. Ja jau četri līdzapsūdzētie pārvietoja “LM” no puspiekabes uz noliktavu, viņi nevarēja neredzēt un nezināt, kas tur atrodas kastēs un maisos.

[9.3] /Persona A/ liecināja, ka viņam nekas nav zināms par tabakas izstrādājumu nelikumīgu pārvietošanu un glabāšanu. Apsūdzētais uzskata, ka līdzapsūdzētie, viņam nezinot, izmantojuši /Organizācija A/ saimnieciskās darbības veidu – kravas pārvadājumi – saviem mērķiem un, būdami pieķerti, aprunā viņu. Par iemesliem nevar spriest, tie var būt visdažādākie. Iespējams, ka viņus izmantojusi kāda cita persona.

Nav iespējams, ka tabakas izstrādājumi varētu būt ievesti pēdējā reisa laikā no /Vieta/, jo transportlīdzekļa vadītājs /Persona I/ liecināja, ka uz robežas transportlīdzeklis tika rūpīgi pārbaudīts – automašīna ar puspiekabi svērta un skenēta, pārbaudīta ar rentgenu (šādu norādi nesatur arī par noziedzīgu atzītās darbības apraksts). Iespējams, /Adrese A/, notikusi cigarešu iekraušana piekabē, nevis izkraušana, jo /Persona F/ pirmstiesas izmeklēšanā liecināja, ka savu tēvu viņš saucis palīgā tieši pie cigarešu iekraušanas, nevis izkraušanas.

Tiesa šai sakarā norāda, ka par /Persona A/ versiju patiesumu tai nav iespēju pārliecināties, tai trūkstot pamatojuma, tāpēc tiesa tai nepiedod ticamību.

Apsūdzētais vērš uzmanību, ka likums neparedz apsūdzētā pienākumu pierādīt savu nevainīgumu, tāpēc šāda tiesas nostāja neatbilst likuma prasībām. Savu pozīciju /Persona A/ bija darījis zināmu jau pirmstiesas izmeklēšanas laikā un viņu nevar vainot, ka tā nav pārbaudīta.

Tiesas norādes uz /Persona A/ dzīves veidu un mantisko stāvokli kā netiešu pierādījumu viņa vainīgumam, nerod apstiprinājumu ne cēloniskā sakarā, ne mantiskā stāvokļa izvērtējumā, jo tāds netiek sniegts, tāpēc šādi pieņēmumi nav pieļaujami.

[9.4] Tikai divi līdzapsūdzētie – tēvs un dēls – /Persona D/ un /Persona F/, kuri pārsteigti noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī, jau sākotnēji liecina par /Persona A/ piesaisti, kas varētu būt arī viņu iepriekš saskaņota pozīcija aprunāt /Persona A/, lai mazinātu savu lomu un atbildību, vai arī novērst uzmanību no patiesā organizētāja. Abi strādāja /Organizācija A/, zināja telpu atslēgu atrašanās vietu, viņiem bija pieejams /Organizācija A/ transports, brīva piekļuve garāžām un noliktavas telpām, tiesāti par darbībām ar akcizētām precēm.

Līdzapsūdzētos /Persona C/ un /Persona B/ pieaicinājis tieši /Persona F/, kurš arī (pēc abu sākotnēji liecinātā) maksājis viņiem naudu. Par /Persona A/ iesaisti abi sāk liecināt tikai divus mēnešus pēc aizturēšanas, kad kopā ar /Persona D un Persona F/ pabijuši policijā uz pratināšanu, uz kuru bija izsaukti tūlīt pēc tam, kad policijā noskaidrojies, ka /Persona A/ savu vainu neatzīst.

/Persona A/ vērš uzmanību, ka /Persona C/ un /Persona B/, kuri arī aizturēti noziedzīga nodarījuma izdarīšanas vietā un brīdī, neko neliecina par /Persona A/ piesaisti ne 2019. gada 6. aprīļa, ne 2019. gada 7. aprīļa pratināšanās, tikai par abiem /Persona D un Persona F/ un to lomu. Savas liecības viņi maina vēlāk – 2019. gada 7. jūnijā –, kad kopā ar /Persona D un Persona F/ aizbraukuši uz pratināšanu /Vieta/ un sniedz absolūti identiskas liecības, kuru ticamība līdz ar to ir apšaubāma.

Šādas pratināšanas turklāt notiek 2019. gada 7. jūnijā, kas ir divas dienas pēc tam, kad 5. jūnijā /Persona A/ pēc ārstēšanās un atgriešanās no ārvalstīm pats ieradās pie procesa virzītājas, pirmo reizi tika nopratināts, savu vainu neatzina. Pirms tam /Persona B/ un /Persona C/ 6. un 7. aprīlī pārliecinoši norādīja uz /Persona F/ kā noziedzīga nodarījuma organizētāju, par /Persona A/ vispār neko neliecināja.

Tiesa bez jebkādiem pierādījumiem ignorē /Persona A/ norādīto, ka viņš arī fiziski nevarēja būt nozieguma vietā, ko pierāda administratīvā pārkāpuma protokols /numurs/, ka 2019. gada 5. aprīlī, /Vieta/ plkst. 14.58, vadot /Transportlīdzeklis F/, /reģistrācijas numurs/ pa /vieta/, pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus.

Tiesā gan /Persona C/, gan /Persona B/ nevēlējās sniegt savas liecības, tās tika nolasītas un viņi abi uzturēja visas savas policijā sniegtās liecības kā patiesas, arī tās, kur par /Persona A/ nebija ne runas.

[9.5] Kriminālprocess uzsākts 2019. gada 5. martā uz /Valsts amatpersona//amats/ /Persona J/ ziņojuma pamata, tieši par to, ka personu grupa – /Persona D/ un /Persona F/ – /Vieta/ nodarbojas ar tabakas izstrādājumu nelikumīgu uzglabāšanu, pārvietošanu (pārvadāšanu) un realizāciju.

Tātad operatīvā informācija bija tikai par /Persona D un Persona F/ un viņu darbību /Vieta/. Par /Persona A/ ziņu nebija (to liecinieks apstiprināja arī tiesā), viņu nebija nekāda pamata turēt aizdomās, kas arī turpmāk apstiprinās, jo par /Persona A/ policija sāk interesēties tikai tad, kad uz viņu 2019. gada 6. aprīlī pratināšanās, būdami aizturēti, sāk norādīt abi /Persona D un Persona F/, kuri pārsteigti noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī /Organizācija A/ teritorijā. Tikai tad policija sāk interesēties par /Persona A/. Policijas rīcībā esošā informācija

vistiešākajā veidā apstiprina /Persona A/ norādīto visā pirmstiesas un tiesas izmeklēšanas laikā – acīmredzot /Persona D un Persona F/, /Persona A/ neko par to nezinot, izmantoja brīvo pieeju transportam un telpām, lai veiktu prettiesiskas darbības.

[9.6] 2019. gada 5. aprīlī plkst. 19.00 /Organizācija A/ teritorijā un transportlīdzekļos ar pārtraukumiem notiek kratīšana, kas pabeigta 6. aprīlī plkst. 8.40. /Persona A/ tajā nepiedalās.

Turpmāk nevienā no lietā noteiktajām ekspertīzēm, pārbaudot ievērojamu daudzumu izņemto DNS paraugu, netika atrasti jebkādi objektīvi pierādījumi, kas varētu apstiprināt līdzapsūdzēto liecību patiesumu daļā par /Persona A/ iesaisti nozieguma izdarīšanā, bet 4 paraugos atrasts /Persona D/ DNS.

[9.7] 2019. gada 8. aprīļa kratīšanā /Persona A/ dzīvesvietā /Adrese C/, nekas netika atrasts. Arī tas apstiprina, ka /Persona A/ nav saistīts ar inkriminēto noziegumu.

[9.8] /Persona A/ nekad nav noliedzis un slēpis, ka 2018. gada rudenī devis uzdevumu /Persona F/ veikt piekabes pārbūvi, tikai citu iemeslu dēļ – lai siltinātu piekabi, nevis izveidotu tajā slēptuvi. Šāda pārbūve nav nelikumīga.

[9.9] Apsūdzētais nepiekrīt tiesas apgalvojumam, ka /Persona A/ ir slēpies no izmeklēšanas, kas netieši norādot uz viņa vainu. /Persona A/ laikā no 2019. gada 4. marta līdz 2019. gada 30. aprīlim atradās atvaļinājumā un devās ceļojumos ārpus valsts, kur 2019. gada 15. aprīlī guva smagu muguras traumu, ilgstoši ārstējās (arī slimnīcā), un, līdzko veselības stāvoklis to ļāva, 2019. gada 20. maijā atgriezās, lai dotos pie izmeklētāja pēc paša iniciatīvas.

Apsūdzētais uzskata, ka viņa piedalīšanās noziedzīgā nodarījumā nav pierādīta un pastāv Kriminālprocesa likuma 519. panta 2. punktā norādītais attaisnojoša sprieduma taisīšanas pamats.

[9.10] Turklāt sprieduma nepareizība izpaužas arī tā, ka Valsts ieņēmumu dienesta lietā 2019. gada 2. maijā pieteiktā un tiesas piedzītā kaitējuma kompensācija 198 603,50*euro* sastāv no muitas nodokļa 18 774,17 *euro*, akcīzes nodokļa 153 880,28 *euro* un pievienotās vērtības nodokļa 25 949,05 *euro*.

Tiesu prakse nodokļu parāda aprēķināšanā saistībā ar Savienības muitas teritorijā nelikumīgi ievestu un vēlāk konfiscētu (aizturētu) preci ir kardināli mainījusies. Eiropas Savienības tiesa 2022. gada 7. aprīlī lietā Nr. C-489/20, atbildot uz Lietuvas Augstākās administratīvās tiesas prejudiciāliem jautājumiem, nosprieda, ka 2013. gada 9. oktobra Regula (ES) Nr. 952/2013 (uz ko atsaucas Valsts ieņēmumu dienests), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, kā arī Savienības Muitas kodeksa 124. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir interpretējami tā, ka ievedmuitas parāds (atšķirībā no akcīzes un pievienotās vērtības nodokļa) tiek dzēsts neatkarīgi no brīža, kad nelikumīgi ievestās preces aizturētas (līdz tam tika uzskatīts, ka parāds tiks dzēsts, ja preces aizturētas ievešanas brīdī muitā).

Pie šādiem apstākļiem, kad apsūdzētajam tiek inkriminēta tabakas izstrādājumu ar trešo valstu akcīzes nodokļa markām nelikumīga glabāšana kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2019. gada 5. aprīlim, bet Regula Nr. 952/2013 ir piemērojama no 2016. gada 1. maija, jebkurā gadījumā nav pamata piedzīt muitas nodokli 18 774,17*euro*.

[9.11] Juridiska persona /Organizācija A/ pie krimināllatbildības netiek saukta. Apsūdzētas piecas fiziskas personas. Fakts, ka /Persona A/ ir /Organizācija A/ vienīgais kapitāla daļu turētājs nenozīmē, ka transportlīdzeklis un puspiekabe pieder viņam kā fiziskai personai. Kapitāla daļas nedod tiesības uz īpašumu, tikai tiesības uz dividendi vai likvidācijas kvotu. Kapitāla daļa pati par sevi ir īpašums. Tā nav obligācija vai vekselis, kas aizstāj mantu. Kapitāla daļai nenāk līdz attiecīga firmas īpašuma daļa vai kāda manta. Juridiskai personai piederoša manta ir nošķirama no fiziskas personas mantas, kaut arī šī fiziskā persona ir juridiskas personas dalībnieks.

Ne kravas seglu vilcējs, ne puspiekabe nav pakļaujami mantas īpašai konfiskācijai un tiesa nepamatoti ir piemērojusi Krimināllikuma 70.^{12} panta 2. daļu. Ja uzskatīt, ka kravas seglu vilcējs un/vai puspiekabe ir noziedzīga nodarījuma priekšmeti, tad piemērojama Krimināllikuma 70.^{14} panta 1. daļa, kas noteic: ja noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmets pieder citai personai, var piedzīt noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmeta vērtību.

Tā kā likumdevējs tiesību normā atstājis tiesai izvēles tiesības – piedzīt vai nepiedzīt – un apsūdzēta stāvokli nevar pasliktināt, tad arī šāda aizstāšana būtu likuma prasībām neatbilstoša.

[9.12] Mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai uzliktais un tiesas saglabātais arests /Persona A/ mantai ir nesamērīgs ar iespējamo nodarīto kaitējumu. /Organizācija A/ 3218 kapitāldaļu vērtība (vismaz 64 360*euro*) kopsummā ar nekustamā īpašuma /Adrese D/, kas ir smilts un grants ieguves karjers 5,4 hektāru platībā, vērtību, kas ir ap 200 000*euro*, būtiski pārsniedz iespējamo kaitējuma kompensācijas un procesuālo izdevumu kopsummu. /Organizācija A/ ir pelnošs uzņēmums, nodarbina vietējos iedzīvotājus, maksā valstij nodokļus. Iejaukšanās tā darbībā radītu ekonomiskus un sociālus riskus un nebūtu attaisnojama.

[9.13] Nav saprotams, kāpēc /Persona A/ kā vienīgajam no līdzapsūdzētajiem, nosakot sodu nav piemērots Krimināllikuma 55. pants, bet gan reāls brīvības atņemšanas sods, turklāt soda mērs ir ievērojami lielāks nekā pārējiem. Lai gan tiesa ir atsaukusies gan uz Krimināllikuma 35., gan 46. pantu, tas darīts formāli. Krimināllikuma 55. panta nosacījumu piemērošanas iespēja pat nav vērtēta.

No sprieduma [29.4] sadaļas noprotams, ka /Persona A/ šāds sods piemērots, jo viņš neatzīst savu vainu, jo, lemjot jautājumu par soda veidu un mēru /Persona A/, tiesa līdztekus atsaucei uz soda mērķi norāda, ka, noklausoties apsūdzētā liecības, [..] /Persona A/ nosakāms sods – brīvības atņemšana. Sodu reglamentējošās Krimināllikuma normas šādu pieeju neparedz. Apsūdzētā tiesība ir izvēlēties savu aizstāvības pozīciju, tai skaitā, klusēt, sniegt liecību vai atteikties liecināt. Savu likumā garantēto tiesību izmantošana nav saistāma ar soda veidu un/vai tā mēru.

Turklāt tiesa soda mērķi nepamatoti sašaurina tikai līdz Krimināllikuma 35. panta 2. daļas 3. un 5. punktam – sodīt vainīgo un panākt, lai viņš un citas personas pildītu likumus –, ignorējot šīs normas 1., 2., 4. punktu.

Nav saprotams, kāpēc attiecībā pret pārējiem līdzapsūdzētajiem tiesa atrod par iespējamu dot viņiem iespēju sodu izciest, atrodoties sabiedrībā, bet attiecībā pret /Persona A/ šādu iespēju pat neapsver.

Nozieguma raksturs, par ko apsūdzēts /Persona A/, ir tāds pats kā līdzapsūdzētajiem, kaitējums lielāks, taču tā atlīdzināšana ir pilnībā iespējama, realizējot aprakstīto mantu. Savukārt par /Persona A/ personību norādītā informācija ir tikai pozitīva – nesodīts, ir deklarēta dzīves vieta, strādā /Organizācija A/ par /amats/, aprūpē un apgādībā ir cienījamu vecumu sasniegusī māte, kas ir pilnībā aprūpējama pēc pārciestās slimības un kuras vienīgais apgādnieks un aprūpētājs viņš ir.

Līdzapsūdzētajiem konstatēts viens atbildību mīkstinošs apstāklis – savas vainas atzīšana un izdarītā nožēla –, taču atbildību mīkstinoša apstākļa neesamība /Persona A/ nevar būt par pamatu, lai tik lielā mērā palielinātu sodu salīdzinājumā ar līdzapsūdzētajiem piespriesto.

/Persona A/ netiek inkriminēta Krimināllikuma 20. panta 2. daļa, līdz ar to līdzdalības raksturs un loma, kas saskaņā ar Krimināllikuma 54. pantu ņemami vērā, nosakot sodu, būtiski neatšķiras, tāpēc šāda tiesas attieksme soda izvēlē nav saprotama.

Tiesa nav norādījusi, kāpēc tā nav ieguvusi pārliecību, ka /Persona A/, atšķirībā no pārējiem līdzapsūdzētajiem, brīvības atņemšanas sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, kāpēc attiecībā pret viņu nav piemērojama nosacīta notiesāšana Krimināllikuma 55. panta izpratnē.

Pie šādiem apstākļiem /Persona A/ uzskata, ka apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221. panta 3. daļas viņš pilnībā attaisnojams.

[10] Apsūdzētais /Persona B/ un /Persona C/ nav pārsūdzējuši pirmās instances tiesas spriedumu.

[11] Apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētie /Persona D/ un /Persona F/ un viņa aizstāvis, /Persona A/ un viņa aizstāvis apelācijas sūdzības uzturēja.

Prokurors lūdza pirmās instances tiesas spriedumu atstāt negrozītu.

Motīvu daļa

[12] Novērtējusi pierādījumus lietā un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 562. panta 1. daļas nosacījumiem apsvērusi apelācijas sūdzībās minētos motīvus, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par solidāru procesuālo izdevumu 2529,13 *euro*par lietisko pierādījumu pieņemšanu un glabāšanu piedziņu par labu valstij no /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/, /Persona D/ un /Persona F/.

Šajā daļā taisāms jauns spriedums, procesuālie izdevumi piedzenami Kriminālprocesa likuma 368. panta 2. daļā noteiktajā kārtībā, bet pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams negrozīts.

[13] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa pietiekami pilnīgi un vispusīgi pārbaudījusi pierādījumus lietā, tos novērtējusi, ievērojot Kriminālprocesa likuma 9. nodaļas normās noteikto, taisījusi pamatotu un taisnīgu spriedumu.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atbilst Kriminālprocesa likuma 511., 512. pantā tiesas spriedumam izvirzītajām prasībām.

[14] Konkrētās situācijas juridiskās izvērtēšanas rezultātā pirmās instances tiesas spriedumā izdarītie secinājumi par apsūdzēto vainīgumu atbilst apelācijas tiesas sēdē pārbaudītiem lietas materiāliem.

[14.1] Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 564. panta 6. daļu, Zemgales apgabaltiesa uzskata, ka nav nepieciešams šajā apelācijas tiesas nolēmumā atkārtot visus pirmās instances tiesas spriedumā minētos pierādījumus un atzinumus.

[14.2] Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (*1994. gada 19. aprīļa sprieduma „Van de Hurk v The Netherlands” 61. punkts (iesniegums Nr. 16034/90)*). Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986. gada 13. oktobra lēmums lietā 10153/82 Austria*).

Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā atzīts, ka tas, cik detalizēti tiesas nolēmumā jābūt norādītiem tā motīviem, ir atkarīgs no konkrētā nolēmuma rakstura un lietas apstākļiem, kas katrā individuālā gadījumā vērtējami atsevišķi (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1994. gada 9. decembra sprieduma lietā „Ruiz Torija* v. *Spain”, iesnieguma Nr. 18390/91, 29. punkts*). Turklāt pienākums norādīt nolēmuma motīvus nav saprotams kā visaptveroša prasība sniegt detalizētu atbildi uz katru argumentu (*Eiropas Cilvēktiesību tiesas (Lielā palāta) 1999. gada 21. janvāra sprieduma lietā „Garcia Ruiz* v. *Spain”, iesnieguma Nr. 30544/96, 26. punkts*).

[15] Apelācijas instances tiesa konstatē, ka pēc pierādījumu pārbaudes pirmās instances tiesa secinājusi, ka nepastāv saprātīgas šaubas par apsūdzēto vainīgumu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, ne arī par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļiem un konkrētām apsūdzēto darbībām, par kurām celta apsūdzība un kuras veido Krimināllikuma 221. panta 3. daļas sastāvu.

Pirmās instances tiesa vispusīgi izvērtējusi pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā.

[15.1] Apelācijas instances tiesa nekonstatē pamatu apšaubīt pirmās instances tiesas secinājumus un atzinumus, jo tiesa, pamatojot savus atzinumus ar lietā iegūtiem pierādījumiem, likumu normām un tiesu praksi, ir konstatējusi, ka apsūdzēto vaina rajona tiesas konstatētajā apmērā ir pierādīta ārpus saprātīgām šaubām.

Pretēji /Persona A/ un viņa aizstāvja apelācijas sūdzībās norādītajam, pirmās instances tiesa spriedumā ir rūpīgi vērtējusi apsūdzēto, cietušā un liecinieku liecības kopsakarā ar citiem lietā iegūtajiem un pārbaudītajiem pierādījumiem, izvērtējot pierādījumus, nav pieļāvusi Kriminālprocesa likuma pārkāpumus, un apelācijas instances tiesa nesaskata pamatu apšaubīt pirmās instances tiesas secinājumus un atzinumus, kas izklāstīti un rūpīgi pamatoti pārsūdzētajā spriedumā.

[15.2] Pirmās instances tiesa spriedumā jau ir izvērtējusi visus apsūdzēto un aizstāvju argumentus, kas atkārtoti apelācijas sūdzībās.

/Persona A/ aizstāvja sūdzībā, atsaucoties uz apsūdzētā viedokli, ietvertie apgalvojumi par apsūdzētā nevainīgumu ir sūdzības autora viedoklis bez pamatojuma, un pēc būtības nozīmē tikai to, ka aizstāvis un apsūdzētais nepiekrīt pirmās instances secinājumiem un atzinumiem.

[16] Apgabaltiesa uzskata par nepamatotu apsūdzēto /Persona D/ un /Persona F/ aizstāvja norādīto apgalvojumu, ka /Persona D/ un /Persona F/ dzīvesvietā /Adrese B/ veiktajā kratīšanā no melna maka izņemtā nauda 5740*euro* nepamatoti atzīta par noziedzīgi iegūtu mantu un konfiscēta.

No lietas materiāliem izriet, ka ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas /amats/ 2019. gada 16. aprīļa lēmumu, ko 2019. gada 16. aprīlī apstiprinājusi Zemgales rajona tiesas tiesnese, uzlikts arests /Persona F/ naudai 5740*euro* (*lietas 2. sējuma 115. lapa*).

Pirmās instances tiesas spriedumā pamatoti norādīts, ka ievērojot to, ka lietā nav iegūti pierādījumi, kas apstiprinātu apgalvojumu, ka /Persona F/ dzīvesvietā izņemtajai naudai 5740*euro* ir likumīga izcelsme, tas ir, nav gūti pierādījumi, ka šī nauda būtu uzkrāta, tai skaitā no apgādnieka zaudējuma pensijas, tiesa atzīst, ka tā saskaņā ar Krimināllikuma 70.[11] pantu ir atzīstama par noziedzīgi iegūtu mantu un ir konfiscējama.

Apelācijas instances tiesas ieskatā apelācijas sūdzībā norādītais arguments, ka /Persona F/ un /Persona D/ ir kopīga dzīvesvieta, papildus apstiprina to, ka izņemtajai naudai 5740*euro,* visticamāk, ir nelikumīga izcelsme, jo abi apsūdzētie liecībās ir apstiprinājuši, ka viņi regulāri ir saņēmuši atlīdzību par nelikumīgām darbībām ar nelikumīgu preci, par ko lietā nav strīda, kaut arī apsūdzība abiem celta par konkrētā laikā izdarītu noziedzīgu nodarījumu.

[17] /Persona A/ aizstāvis apelācijas sūdzībā norāda, ka lietas materiālos nav nekādu ziņu par kratīšanas laikā 2019. gada 5. aprīlī izņemto akcīzes marku numuriem, ūdenszīmēm, vai jebkāda cita informācija, kas ļautu izdarīt objektīvu secinājumu – ir vai nav šīs akcīzes markas īstas (Tadžikistānas un/vai Baltkrievijas Republiku izdotas). Turklāt aizstāvis apšauba, ka lietā vispār ir izņemti tabakas izstrādājumi – cigaretes –, jo nav veikta katras cigarešu paciņas apskate un katrai cigaretei nav veikta ekspertīze, lai noskaidrotu no kādām sastāvdaļām tā izgatavota.

Zemgales apgabaltiesa norāda, ka lietā nav strīda par akcīzes marku viltošanu, un šī kriminālprocesa pierādīšanas priekšmetā neietilpst jautājums par nelikumīgo tabakas izstrādājumu izgatavotāju un izgatavošanu, jo izgatavošana apsūdzētajiem nav inkriminēta.

Lietā ir veikta ekspertīze tai izņemto preču daļai, par kuru procesa virzītājam ir radušies jautājumi, kuru atbildēšana prasa speciālas zināšanas. Lai konstatētu, ka izņemtie priekšmeti ir cigaretes, kas attiecīgi iepakotas pa 20 cigarešu paciņās, nav nepieciešamas ne speciālas zināšanas, ne arī katras paciņas atvēršana un katras cigaretes pārskaitīšana vai izpētīšana ekspertīzē. Lai konstatētu acīm redzamo, nav nepieciešams veikt absurdas darbības. Apelācijas instances tiesa tāpat kā pirmās instances tiesa nesaskata pamatu apšaubīt lietā veikto kratīšanu un apskašu rezultātus, attiecīgo izmeklēšanas darbību protokolos fiksēto ziņu, kas analizētas pārsūdzētā sprieduma [18] punktā, patiesumu.

[18] /Persona A/ aizstāvis sūdzībā norāda, ka /Persona A/ apsūdzība nesatur ziņas ne par nozieguma priekšmeta kopējo vērtību, ne kādām individuālām vērtībām. Kā redzams no sprieduma 26. punkta citāta, arī tiesa nav konstatējusi, kāda ir bijusi nozieguma priekšmetu kopējā vērtība. Aizstāvja ieskatā apsūdzētajam nepamatoti inkriminēta kvalificējošā pazīme – liels apmērs.

Vienlaikus aizstāvis citē rajona tiesas konstatēto, ka saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20. pantu atbildība par Krimināllikumā paredzēto noziegumu, kas izdarīts lielā apmērā, iestājas, ja nozieguma priekšmeta kopējā vērtība nodarījuma izdarīšanas brīdī nav bijusi mazāka par piecdesmit tai laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu. Priekšmetu vērtība nosakāma atbilstoši tirgus

cenām vai tām pielīdzinātām cenām nodarījuma izdarīšanas laikā (likuma redakcija, kas bija spēkā uz 2019. gada 5. aprīli). Tātad mantisks zaudējums atzīstams par lielu, ja nodarījuma izdarīšanas brīdī tas nebija mazāks par 50 tajā laikā Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu kopsummu, kas 2019. gada 5. aprīlī bija 21 500*euro*.

Apgabaltiesa norāda, ka Krimināllikuma 221. pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma objekts ir tautsaimniecības intereses akcīzes preču – alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu aprites sfērā.

2015. gada 14. maija Senāta lēmumā SKK-58/2015 norādīts, ka ir nošķirami jēdzieni "noziedzīga nodarījuma priekšmeta vērtība" un "nodokļu administrēšana". Cigarešu kontrabandas gadījumā noziedzīga nodarījuma priekšmeta vērtību noteiclikuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 20. pants, un to atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem veido cigarešu muitas vērtība, muitas nodoklis, akcīzes nodoklis, pievienotās vērtības nodoklis.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi un pamatoti ir piemērojusi likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" redakciju liela apmēra noteikšanai.

[19] Apsūdzētais /Persona A/ sūdzībā norāda, ka Eiropas Savienības tiesa 2022. gada 7. aprīlī lietā Nr. C-489/20, atbildot uz Lietuvas Augstākās administratīvās tiesas prejudiciāliem jautājumiem, nosprieda, ka 2013. gada 9. oktobra Regula (ES) Nr. 952/2013 (uz ko atsaucas Valsts ieņēmumu dienests), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, kā arī Savienības Muitas kodeksa 124. panta 1. punkta e) apakšpunkts ir interpretējami tā, ka ievedmuitas parāds tiek dzēsts neatkarīgi no brīža, kad nelikumīgi ievestās preces aizturētas.

Apstākļos, kad apsūdzētajam tiek inkriminēta tabakas izstrādājumu ar trešo valstu akcīzes nodokļa markām nelikumīga glabāšana kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2019. gada 5. aprīlim, bet Regula Nr. 952/2013 ir piemērojama no 2016. gada 1. maija, jebkurā gadījumā nav pamata piedzīt muitas nodokli 18 774,17*euro*.

[19.1] Apelācijas instances tiesa konstatē, ka cietušā pārstāvis pieteicis kaitējuma kompensāciju 198 603,50 *euro* (*lietas 1. sējuma 225.-229. lapa*), sniedzot izvērstu prasījuma apmēra pamatojumu.

Savukārt Eiropas Savienības tiesa 2022. gada 7. aprīļa sprieduma 37. un 38. punktā ir norādījusi, kasaskaņā ar Savienības Muitas kodeksa 42. panta 1. punktu katrai dalībvalstij ir jāparedz iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas par tiesību aktu pārkāpumiem muitas jomā, un saskaņā ar šī kodeksa 124. panta 2. punktu muitas parādu neuzskata par dzēstu saistībā ar sankciju noteikšanu par muitas pārkāpumiem, ja saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem ievedmuitas vai izvedmuitas nodoklis vai muitas parāda esamība ir pamats sankciju noteikšanai. Tādējādi minētā kodeksa 124. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētā muitas parāda dzēšana preču aizturēšanas un konfiskācijas gadījumā pēc to nelikumīgas ievešanas Savienības muitas teritorijā nevar ne kavēt sankciju piemērošanu, ne arī kaitēt to atturošajai iedarbībai (sk. */Tīmekļvietne A/)*.

[19.2] Turklāt Zemgales apgabaltiesa norāda, ka apsūdzētais /Persona A/ apelācijas sūdzībā izvēlējies citēt tikai daļu no minētā Eiropas Savienības tiesas sprieduma, ignorējot nospriesto, kas viņam ir nelabvēlīgs, proti, to, ka Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīvas 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu un par Direktīvas 92/12/EEK atcelšanu, kā arī Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 7. panta 1. punkta, kā arī 2. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 70. panta, ir jāinterpretē tādējādi, ka muitas parāda dzēšana Savienības Muitas kodeksa 124. panta 1. punkta e) apakšpunktā paredzētā iemesla dēļ nenozīmē, ka tiek dzēsts parāds, kas saistīts attiecīgi ar akcīzes nodokli un pievienotās vērtības nodokli attiecībā uz precēm, kas nelikumīgi ievestas Eiropas Savienības muitas teritorijā.

Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi noteikusi nodarītā kaitējuma kompensācijas un pamatoti tās piedzinusi no apsūdzētajiem daļā, kurā pārsūdzētais spriedums atstājams negrozīts.

[20] /Persona A/ norāda, ka cigaretes nav ievestas Latvijā ar /Organizācija A/ piekabi, jo mašīna braukusi pa galveno ceļu Pleskava-Rīga pāri robežai un katrā no robežas pusēm izgājusi cauri jaunākās paaudzes rentgeniem.

Apgabaltiesas ieskatā tas, ka piekabē ierīkotā slēptuve netika atklāta robežkontroles laikā, pats par sevi nenozīmē, ka tā nav šķērsojusi robežu, turklāt lietā pēc būtības par to nav strīda. Turklāt tas, ka piekabe konkrētajā robežas šķērsošanas reizē tiešām pārbaudīta, izmantojot rentgena aparātu, ir tikai apsūdzētā apgalvojums bez pamatojuma. Ja arī šāda pārbaude būtu bijusi, par tās rezultātiem lietā nav nekādu ziņu.

[21] Apelācijas instances tiesa noraida kā nepamatotu /Persona A/ apelācijas sūdzībā pausto apgalvojumu, ka līdzapsūdzētie viņu apmelo.

Zemgales rajona tiesa pamatoti norādījusi, ka apsūdzēto /Persona F/, /Persona D/, /Persona C/ un /Persona B/ liecības par šiem faktiem ir analoģiskas, tiesai nerodas saprātīgas šaubas par to, ka līdzapsūdzētie apmelotu /Persona A/, liecinot par viņa lomu un dalību noziedzīga nodarījuma izdarīšana. Arī /Persona A/ nav norādījis uz faktiem, kas ļautu uzskatīt, ka līdzapsūdzētie snieguši nepatiesas liecības, savukārt apsūdzētā versija, ka viņi baidās no kāda cita vairāk kā no /Persona A/, pilnībā nav pamatota un nav ticama.

Apelācijas instances tiesa konstatē tieši pretējo – līdzapsūdzētie, ievērojot /Persona A/ lomu notikušajā, ir centušies viņu pasargāt no iespējamās atbildības līdz brīdim, kad tas kriminālprocesa izmeklēšanas gaitā vairs nebija saprātīgi, nekaitējot pašu līdzapsūdzēto interesēm.

[22] Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka fakts, ka /Persona A/ 2019. gada 5. aprīlī plkst. 14.58 tika administratīvi sodīts par pārkāpumu ceļu satiksmē /Vieta/, nenozīmē, ka apsūdzētais šajā dienā pēc plkst. 18.00 neatradās /Organizācija A/ teritorijā, /Vieta/, laikā kad tika atvestas un izkrautas cigaretes.

/Persona A/ apgalvojumi, ka viņš 2019. gada 5. aprīlī nevarēja atrasties uzņēmuma teritorijā /Vieta/, jo /Vieta/ bija pārkāpis ceļu satiksmes noteikumus, ticis aizturēts un gaidījis Ceļu policiju, kas noformēs pārkāpuma protokolu, negūst apstiprinājumu.

No /Persona A/ iesniegtā administratīvā pārkāpuma protokola Nr. /numurs/ izriet, ka par 2019. gada 5. aprīlī plkst. 14.58 izdarīto administratīvo pārkāpumu, šķērsojot /vieta/ krustojumu pie luksofora aizliedzošā (sarkanā) signāla, protokols noformēts tikai 2019. gada 24. aprīlī plkst. 10.00 /Adrese E/, uz /Vieta/ /amats/ ziņojuma un video ieraksta pamata, un lēmums pieņemts bez personas klātbūtnes, jo /Persona A/ neieradās un par neierašanās iemesliem nepaziņoja (*lietas 4. sējuma 178. lapa*).

Apgabaltiesa nesaskata pamatu apšaubīt šādus rajona tiesas atzinumus.

[23] Apelācijas instances tiesa atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāvja apgalvojumi, ka lietā neesot pierādījumu tam, ka kravas seglu vilcējs /Transportlīdzeklis D/ un puspiekabe /Transportlīdzeklis E/ atzīstami par noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmetiem, kā arī tas, ka to konfiskācija nav pieļaujama, jo tie ir/Organizācija A/ īpašums, ir tikai sūdzību iesniedzēju viedoklis, kas ir pretrunā gan ar lietā noskaidroto, gan ar Krimināllikuma normās noteikto.

Pirmās instances tiesa, pamatojoties uz Krimināllikuma 70.^{12} panta 1. daļā noteikto, atzinusi, ka kravas seglu vilcējs /Transportlīdzeklis D/ un puspiekabe /Transportlīdzeklis E/ ir noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmeti, jo nelegālie tabakas izstrādājumi uz noliktavas teritoriju /Adrese A/, tika pārvadāti šajā puspiekabē sakabē ar konkrēto transportlīdzekli. Atbilstoši Krimināllikuma 70.^{12}panta 2. daļai un Kriminālprocesa likuma 240. panta 1. daļas 2. punktam /Organizācija A/ piederošais seglu vilcējs /Transportlīdzeklis D/ un puspiekabe /Transportlīdzeklis E/ ir konfiscējami valsts labā kā noziedzīga nodarījuma izdarīšanas priekšmeti un nododami Valsts ieņēmumu dienestam.

Apgabaltiesa nesaskata pamatu apšaubīt šādus pirmās instances tiesas secinājumus un atzinumus.

[24] Apsūdzētais /Persona A/ norāda, ka mantisko jautājumu risinājuma nodrošināšanai uzliktais un tiesas saglabātais arests /Persona A/ mantai ir nesamērīgs ar iespējamo nodarīto kaitējumu.

Apgabaltiesa norāda, ka gadījumā, ja apsūdzētais uzskata, ka viņa mantai uzliktais arests ir nesamērīgi liels, salīdzinot ar iespējamo nodarīto kaitējumu, viņš šo neatbilstību var novērst jebkurā brīdī, samaksājot kaitējuma

kompensāciju, tā izbeidzot aresta uzlikšanas pamatu. Savukārt procesa virzītājam nav ne iespēju, ne kriminālprocesuāls pienākums arestēt apsūdzētā mantu tikai tādā apmērā, kas precīzi atbilst iespējamam nodarītam kaitējumam, it īpaši, ja aresta uzlikšanas brīdī kaitējuma apmērs nav līdz galam noteikts.

[25] Vērtējot apsūdzētā /Persona A/ personību, pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka viņš ir Latvijas Republikas pilsonis, šķīries, strādā /Organizācija A/ par /amats/, apgādībā māte, kura pārcietusi insultu, ir deklarētā dzīvesvieta, agrāk sodīts par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, sodāmības dzēstas (*lietas 4. sējuma 210.-212. lapa*).

[25.1] Atbilstoši Krimināllikuma 7. panta 3. daļai /Persona A/ izdarīja smagu noziegumu.

Rajona tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47. pantu un 48. pantu apsūdzētā /Persona A/ atbildību mīkstinošus vai pastiprinošus apstākļus nekonstatēja, tādus nekonstatē arī apgabaltiesa.

[25.2] Apsūdzētais /Persona A/ apelācijas instances tiesā iesniedza dokumentus par savas mātes /Persona K/ veselības stāvokli, norādot, ka mātei nepieciešama aprūpe, ko var nodrošināt tikai viņš.

Apelācijas instances tiesai nav pamata apšaubīt apsūdzētā mātes veselības problēmas, taču vienlaikus nav pamata apšaubīt arī to, ka šie apstākļi nav atturējuši apsūdzēto no viņam inkriminēto darbību veikšanas. Turklāt apelācijas instances tiesai nav pamata uzskatīt, ka apsūdzētā soda izciešanas gadījumā viņa mātei tiks liegtas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā garantētās tiesības pieprasīt un saņemt šajā likumā minētos sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību.

[26] Apsūdzētais /Persona A/ paužneizpratni, kāpēc viņam vienīgajam no līdzapsūdzētajiem, nosakot sodu, nav piemērots Krimināllikuma 55. pants, turklāt soda mērs ir ievērojami lielāks nekā pārējiem. Lai gan tiesa ir atsaukusies gan uz Krimināllikuma 35., gan 46. pantu, tas darīts formāli. Krimināllikuma 55. panta nosacījumu piemērošanas iespēja pat nav vērtēta.

Apgabaltiesa norāda, ka tiesai nav pienākums motivēt Krimināllikuma 55. panta noteikumu nepiemērošanu, bet ir jāmotivē to piemērošana. Turklāt katram no apsūdzētajiem sods ir nosakāms individuāli, kā to pamatoti darījusi pirmās instances tiesa. Tikai tas, ka kādai no lietā apsūdzētajām personām brīvības atņemšanas sods tiek noteikts nosacīti, pats par sevi nenozīmē, ka arī citi apsūdzētie ir notiesājami nosacīti. Apelācijas instances tiesa nekonstatē nekādus apstākļus, kas varētu liecināt par to, ka apsūdzētais /Persona A/, neizciešot viņam piespriesto sodu, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus.

Pirmās instances tiesa pārsūdzētajā spriedumā ir pietiekami rūpīgi izvērtējusi nosakāmā soda veidu un mēru. Tiesa ņēmusi vērā katra apsūdzētā lomu, noziedzīgā nodarījuma raksturu un ar to radīto kaitējumu.

Nosakot sodu /Persona A/, pirmās instances tiesa pilnībā ievērojusi Krimināllikuma 46. panta noteikumus, ņēmusi vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un nodarīto kaitējumu, to, ka lietā nav apsūdzētā atbildību pastiprinošu vai mīkstinošu apstākļu, vainīgā personību, kā arī Krimināllikuma 35. pantā noteikto soda mērķi. Apgabaltiesa nekonstatē it kā pieļautos Krimināllikuma pārkāpumus, uz kādiem bez pamata norādīts /Persona A/ sūdzībā.

[27] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa nepamatoti solidāri no apsūdzētajiem piedzinusi procesuālos izdevumus 2529,13 *euro*.

Civillikuma 1675. pants noteic, ka vairākas personas, kas kopīgi izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, atbild solidāri par zaudējumu, kas ar to nodarīts.

Kriminālprocesa likuma 368. panta 2. daļā noteikts ka, ja ar tiesas spriedumu notiesātas vairākas personas, tiesa nosaka, kādā apmērā no katra notiesātā piedzenami procesuālie izdevumi. Tiesa ņem vērā noziedzīga nodarījuma raksturu, notiesātā atbildības pakāpi un mantisko stāvokli.

[27.1] Pirmās instances tiesas spriedumā procesuālo izdevumu piedziņa izlemta, neievērojot iepriekš norādītās likuma prasības, tāpēc pirmās instances tiesas spriedums šajā daļā nav tiesisks un pamatots, līdz ar to atceļams, un procesuālie izdevumi, kas saistīti ar lietisko pierādījumu pieņemšanu un glabāšanu, ir piedzenami no katra apsūdzētā līdzīgās daļās.

No Nodrošinājuma valsts aģentūras Izņemto lietu, apsardzes un tehniskā atbalsta departamenta izdevumu aprēķina Nr. /numurs/ izriet, ka lietā radušies procesuālie izdevumi 2896,10 *euro*. Turklāt Nodrošinājuma valsts aģentūra informējusi, ka lietisko pierādījumu realizācijas/utilizācijas rezultātā iegūti naudas līdzekļi 353,03 *euro* apmērā (*lietas 4. sējuma 94.-99. lapa*).

[27.2] Rajona tiesa, pārbaudot Nodrošinājuma valsts aģentūras iesniegto izdevumu aprēķinu Nr. /numurs/, pamatoti konstatēja, ka no izdevumu aprēķinā norādītās kopējās summas ir atrēķināma aprēķinā norādītā otrā pozīcija, kas attiecas uz 5 litru tilpuma plastmasas pudeles ar šķidruma atlikumu pēc ekspertīzes pieņemšanas un glabāšanas izdevumiem, kas ir 13,94 *euro*. Ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kriminālpolicijas biroja Organizētās noziedzības un noziegumu ekonomikas jomā apkarošanas nodaļas /amats/ 2019. gada 30. jūlija lēmumu kriminālprocess Nr. 11905001419 pret /Persona F/ par 221.^{2}panta 1. daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu tika izbeigts, izdalot no kriminālprocesa materiālus /Persona F/ saukšanai pie administratīvās atbildības (*lietas 3. sējuma 24. lapa*).

Procesuālie izdevumi, kas attiecas uz konkrēto kriminālprocesu un radušies lietisko pierādījumu pieņemšanas un glabāšanas rezultātā, ir 2882,16 *euro*, turklāt tie ir daļēji sedzami no utilizācijas rezultātā iegūtajiem naudas līdzekļiem, kas pēc Nodrošinājuma valsts aģentūras norādītā ir 353,03 *euro*, līdz ar to kopējā procesuālo izdevumu summa ir 2529,13 *euro*.

[27.3] Novērtējot ziņas par apsūdzēto /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/, /Persona D/ un /Persona F/ mantisko stāvokli, to, ka apsūdzētie izdarīja Krimināllikumā 221. panta 3. daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu, procesuālie izdevumi par lietisko pierādījumu pieņemšanu un glabāšanu 2529,13*euro* ir piedzenami no katra apsūdzētā līdzīgās daļās, t. i., 505,83 *euro*no /Persona A/, 505,82*euro*no /Persona B/, 505,82*euro* /Persona C/, *505,82 euro*no /Persona D/, 505,83 *euro* no /Persona F/.

Apsūdzētajiem ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei šajā daļā, proti, 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563. panta 1. daļas 3. punktu, Zemgales apgabaltiesa

nosprieda

Zemgales rajona tiesas 2023. gada 28. aprīļa spriedumu atcelt daļā par solidāru procesuālo izdevumu 2529,13*euro*par lietisko pierādījumu pieņemšanu un glabāšanu piedziņu par labu valstij no /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/, /Persona D/ un /Persona F/.

Piedzīt par labu valstij procesuālos izdevumus 2529,13 *euro*par lietisko pierādījumu pieņemšanu un glabāšanu šādā apmērā no katra apsūdzētā: no /Persona A/ 505,83*euro*, no /Persona B/ 505,82*euro*, no /Persona C/ 505,82*euro*, no /Persona D/ 505,83*euro*, no /Persona F/ 505,83*euro*.

Noteikt /Persona A/, /Persona B/, /Persona C/, /Persona D/, /Persona F/ 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas procesuālo izdevumu labprātīgai atlīdzināšanai, nosakot pienākumu maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt tiesas kancelejā.

Pārējā daļā Zemgales rajona tiesas 2023. gada 28. aprīļa spriedumu atstāt negrozītu.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā 10 dienu laikā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas, iesniedzot sūdzību vai prokurora protestu Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Pilns spriedums pieejams apgabaltiesas kancelejā Aizkrauklē 2024. gada 17. jūnijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs (*paraksts**) Elmārs Lenšs

Tiesnese (*paraksts**) Līga Baltmane-Zepa

Tiesnesis (*paraksts**) Juris Siliņš

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu*